

Brussel, 17 april 2020

Mededeling: 20/03/D2

Uw contactpersoon: Yves Debruyne, adviseur-generaal
Tel. 02/209.19.00 – jur@ocm-cdz.be

Koninklijk besluit nr. 4 van 9 april 2020

Toepassing op de mutualistische sector

1. Deze mededeling is gericht aan de landsbonden van ziekenfondsen, aan de ziekenfondsen en aan de maatschappijen van onderlinge bijstand, met inbegrip van de VMOB's. Ze heeft dus geen betrekking op de HZIV en op de Kas der geneeskundige verzorging van HR Rail.
2. De huidige gezondheidscrisis is uitzonderlijk. In die context, die week na week evolueert, werden en blijven samenscholingen verboden.
3. Na vragen van de sector heeft de Controledienst een mededeling aangenomen op 26 maart 2020 waarvan de draagwijdte was beperkt tot de vergaderingen van de raden van bestuur.
4. Sindsdien werden de afzonderingsmaatregelen verlengd per ministerieel besluit van 3 april 2020¹.
5. Bovendien werd er een **koninklijk besluit nr. 4** van 9 april 2020² gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 9 april 2020 (editie 2). Dat besluit beoogt met name dringende maatregelen aan te nemen betreffende de organisatie van de algemene vergaderingen van de vennootschappen en verenigingen.
6. Het koninklijk besluit nr. 4 van 9 april 2020 preciseert in **artikel 5**, eerste lid, 2°, dat de bepalingen met betrekking tot het houden van de algemene vergaderingen en de raden van bestuur van toepassing zijn "*op rechtspersonen die in het leven zijn geroepen door of krachtens een bijzondere wet of een bijzonder reglement, voor zover zij een orgaan van bestuur of een algemene vergadering hebben*".

¹ Ministerieel besluit van 3 april 2020 tot wijziging van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID - 19 te beperken (Belgisch Staatsblad van 3 april 2020, editie 2).

² Koninklijk besluit houdende diverse bepalingen inzake mede-eigendom en het vennootschaps- en verenigingsrecht in het kader van de strijd tegen de Covid-19 pandemie.

7. Bijgevolg is de Raad van oordeel dat de mutualistische entiteiten dus wel degelijk binnen het toepassingsgebied van dit koninklijk besluit vallen.
8. Dit vermindert de rechtsonzekerheid sterk in die zin dat het besluit een zekere wettelijke basis biedt aan de vergaderingen van de algemene vergaderingen en de raden van bestuur van de mutualistische entiteiten, die in deze bijzondere context moeten plaatsvinden om beslissingen te nemen die krachtens wettelijke of reglementaire bepalingen binnen een zekere termijn genomen moeten worden.
9. De Raad merkt op dat het aan de mutualistische entiteiten is om beslissingen te nemen die in overeenstemming zijn met de bepalingen van dit koninklijk besluit van 9 april 2020.

Zonder al te diep in te gaan op het besluit, werd het nuttig geacht om de sector te informeren over bepaalde essentiële elementen van dit koninklijk besluit.

Daarbij moet rekening gehouden worden met de draagwijdte in de tijd van koninklijk besluit nr. 4. Zo preciseert **artikel 4** dat de bepalingen van toepassing zijn gedurende de periode van 1 maart 2020 tot en met 3 mei 2020. Artikel 4 preciseert ook dat:

- de datum van 3 mei gewijzigd zou kunnen worden door de koning;
- een algemene vergadering of een vergadering van een bestuursorgaan die bijeengeroepen werd voor 3 mei gehouden mag worden overeenkomstig de bepalingen van het koninklijk besluit, zelfs als ze plaatsvindt na die datum.

Het houden van de algemene vergaderingen

10. Het koninklijk besluit nr. 4 voorziet voor de algemene vergadering een optionele regeling: ofwel beslissen voor het uitstellen van de algemene vergadering (artikel 7), ofwel een algemene vergadering houden in naleving van de precieze voorwaarden voor een stemming op afstand (artikel 6).
11. De Controledienst verwacht van elke entiteit dat ze onderzoekt of artikel 6 in de praktijk kan worden toegepast en als dat niet het geval is, dat ze daar de nodige consequenties uit trekt.

In het verslag aan de koning van het koninklijk besluit nr. 4 staat het volgende gepreciseerd: *“Het bovenstaande neemt vanzelfsprekend niet weg dat entiteiten met wijsheid van de geboden mogelijkheden moeten gebruikmaken en de optie kiezen die het belang van alle stakeholders het beste dient, en dit zowel wanneer zij kiezen voor een vergadering overeenkomstig artikel 6 als wanneer zij kiezen voor uitstel overeenkomstig artikel 7.”*

12. Bovendien wordt elke mutualistische entiteit die beslist om een algemene vergadering te houden overeenkomstig artikelen 6 of 7 van het koninklijk besluit nr. 4 verzocht:
 - om dat te preciseren in de notulen van de betreffende algemene vergadering;
 - om de gemaakte keuze in dat document expliciet te motiveren.
13. Wat de naleving van de termijnen betreft, bevat artikel 7, § 2, van het koninklijk besluit nr. 4, een lijst met wettelijke termijnen binnen dewelke bepaalde beslissingen genomen dienen te worden. Die wettelijke termijnen worden verlengd met tien weken. De redenering is dus dat wanneer een algemene vergadering wordt uitgesteld, dat uitstel slechts beperkt mag zijn, rekening houdend met het feit dat de termijnen opgelegd door de wetgeving met tien weken worden verlengd.

14. De Controledienst is zich bewust van het feit dat voor de mutualistische entiteiten, de toepasbare termijnen niet die van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen zijn, maar wel die opgenomen in de wet van 6 augustus 1990 of in uitvoeringsmaatregelen daarvan.

Er wordt verwezen naar artikel 13 van het koninklijk besluit van 21 oktober 2002³ dat de goedkeuringstermijnen van de jaarrekening van de aanvullende verzekering en van de verplichte verzekering voorziet.

15. Rekening houdend met de mogelijkheden die geboden worden door het koninklijk besluit nr. 4 en met het gebrek aan zekerheden over de verlenging van de afzonderingsmaatregelen na juni, verzoekt de Controledienst elke entiteit om de nodige maatregelen te nemen en het uiterste te doen om over te gaan tot een stemming van de algemene vergadering binnen de vervaltermijnen die opgelegd zijn krachtens de wet van 6 augustus 1990 of haar uitvoeringsmaatregelen.
16. Als bepaalde entiteiten ondanks alles van oordeel zijn dat het onmogelijk is om zich te houden aan de opgelegde termijnen, worden zij verzocht om de Controledienst daar voorafgaand van op de hoogte te brengen binnen een redelijke termijn.

Voor zover de genomen beslissingen gemotiveerd zijn door de betreffende entiteiten, zal de Controledienst zich niet verzetten tegen een toepassing mutatis mutandis van artikel 7, § 2, van het koninklijk besluit nr. 4. De Controledienst zal met andere woorden in dat geval een uitstel van de termijnen met maximaal tien weken aanvaarden. Met dat standpunt worden de mutualistische entiteiten niet benadeeld tegenover de vennootschappen en de andere rechtspersonen.

Concreet betekent dat dat de deadline voor de goedkeuring van de jaarrekening uitgesteld zou worden van 30 juni naar 8 september 2020. Bijgevolg zou de termijn voor de indiening van de jaarrekening bij de CDZ via MutWeb vastgelegd worden op maximaal 7 dagen na de datum van de algemene vergadering en de termijn voor de mededeling door de revisor van het verslag bedoeld in artikel 57 van de wet van 6 augustus 1990 zou verlengd worden tot 15 november 2020. De termijnen uitgedrukt in een aantal dagen die beginnen te lopen vanaf de datum van de algemene vergadering kunnen gewoon zo toegepast worden.

17. In die context heeft de Controledienst het nuttig geacht twee elementen te benadrukken: de lopende fusieprocedures en de datum van inwerkingtreding van statutaire wijzigingen.
18. De Controledienst verwacht van de entiteiten die een fusie doormaken dat het nodige wordt gedaan om zich te houden aan de voorziene deadlines. De Controledienst herinnert in het bijzonder aan punt 2.2. van de mededeling van 24 oktober 2019 en aan het nut bij de Controledienst officiële adviezen te vragen in het kader van de fusiedossiers.

³ Koninklijk besluit van 21 oktober 2002 tot uitvoering van artikel 29, §§ 1 en 5, van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen.

19. De Controledienst verzoekt de entiteiten ook om bijzondere aandacht te schenken aan de datum van inwerkingtreding van de ontwerpen van statutaire wijzigingen die nu opgesteld zouden worden. Er wordt aan herinnerd dat de beslissingen tot goedkeuring door de algemene vergadering van de statutaire wijzigingen in principe geen terugwerkende kracht mogen hebben.

Een eventueel uitstel van de algemene vergadering zou als zodanig geen rechtvaardiging zijn voor een systematische terugwerkende kracht van de beslissingen. De Controledienst wil met andere woorden zijn rechtspraak behouden in het onderzoek, geval per geval, van verzoeken tot het afwijken van het principe van niet-retroactiviteit van de statutaire wijzigingen, gemotiveerd door uitzonderlijke omstandigheden.

20. Wat specifiek de VMOB's betreft, zou er net zoals de NBB en de Controledienst al een uitstel aanvaard hebben van bepaalde deadlines voorzien in april, een nieuwe omzendbrief aangenomen moeten worden in naleving van het 'level playing field'. De Controledienst zal te zijner tijd terugkomen op die kwestie.

Vergaderingen van de raden van bestuur

21. Het koninklijk besluit nr. 4 bevat in **artikel 8** een bepaling met betrekking tot het houden van de raden van bestuur.
22. Zoals hierboven reeds werd benadrukt, vermindert het besluit de rechtsonzekerheid sterk in die zin dat het een zekere wettelijke basis biedt aan de vergaderingen van de raden van bestuur, die in deze bijzondere context moeten plaatsvinden.
23. Het spreekt voor zich dat de toepassing van deze expliciete juridische bepaling aangenomen door de regering primeert op de mededeling van de Controledienst van 26 maart 2020.

Dat gezegd zijnde, moet er nog steeds rekening mee gehouden worden voor zover de aanbevelingen van de Raad niet in strijd zijn met de bepaling van het koninklijk besluit.

24. Tot slot spreekt het voor zich dat de beslissing van de Raad, die met spoed genomen moest worden zonder de evolutie van de situatie en de reële impact van dit standpunt te kennen, tijdelijk is en slechts zolang van toepassing blijft als de uitzonderlijke maatregelen genomen door de regering die elke samenshoring verbieden.
25. De diensten van de Controledienst blijven beschikbaar om met de sector samen te werken en elk nieuw element dat hem ter kennis gebracht wordt te onderzoeken.

Gezien de noodzaak snel beslissingen te nemen in dit domein en de korte tijd tussen de publicatie van het koninklijk besluit nr. 4 en de aanname van deze mededeling, heeft de Raad tot slot beslist om de Voorzitter van de Raad te machtigen tot het nemen van beslissingen, als de dringende noodzaak dat vereist, voor de aanname van nieuwe richtlijnen die deze mededeling eventueel zouden preciseren of aanvullen.

De Voorzitter van de Raad,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'B. Lambrechts', written in a cursive style.

B. LAMBRECHTS